

บทที่ 5

การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการและแนวทางในการแก้ไข ความท้าทายของประเทศไทยและต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการและแนวทางในการแก้ไขความท้าทายของ
ประเทศไทยและต่างประเทศ

5.1 ความท้าทายที่เกิดขึ้นกับคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

ประเด็นความเป็นอิสระของคณะกรรมการการแข่งขันของประเทศไทย โดยมีวิธีการสรรหาจากผู้เชี่ยวชาญจากด้านต่าง ๆ พร้อมกับมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปีในด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเงิน การบัญชี อุตสาหกรรม การบริหารธุรกิจ การคุ้มครองผู้บริโภค หรือสาขาอื่น ๆ ที่นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า⁹⁵ โดยไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐหรือภาคธุรกิจ ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในองค์กรธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนที่มีอำนาจจัดการในห้างหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นที่เกินกว่าร้อยละ 5 ของทุนทั้งหมดในบริษัท และไม่ได้ดำรงตำแหน่งข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงไม่ได้เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินธุรกิจหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในสมาคมหรือสถาบันซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของผู้ประกอบธุรกิจ ถือว่ามีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีขององค์กรระหว่างประเทศ (International Best Practice) เช่น OECD, ICN และ UNCTAD เพราะดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ เป็นกลาง ปราศจากอคติ และผลประโยชน์ทับซ้อน พร้อมต้องทำงานเต็มเวลา เพื่อให้มีเวลาในการทุ่มเทในปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ เช่น FTC ของสหรัฐอเมริกา และ CMA ของสหราชอาณาจักร ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยมีคุณสมบัติและการออกแบบโครงสร้างองค์กรที่มีความเป็นอิสระ ลดการแทรกแซงจากภาครัฐและผู้ประกอบธุรกิจที่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศและการทำงานของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ ซึ่งในประเด็นนี้ Professor Kovacic และ Wineman กล่าวว่าความเป็นอิสระนั้นต้องมีในลักษณะของเชิงโครงสร้างองค์กรและความเป็นอิสระ

⁹⁵ มาตรา 8 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

ในการบริหารจัดการดำเนินงาน ตัดสินคดีโดยไม่อยู่ภายใต้คำสั่งหรือการแทรกแซงของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนด้วย⁹⁶

ในส่วนความท้าทายที่พบในการดำเนินของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สามารถแบ่งแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

5.1.1 ความท้าทายที่มีที่มาจากกฎหมาย กฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ

ความท้าทายอีกประการหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจาก พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ตามมาตรา 13 ในเรื่องการกำหนดวาระของคณะกรรมการนั้น จากการศึกษาในต่างประเทศ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศก็มีการกำหนดวาระการทำงานเช่นกัน เพื่อป้องกันไม่ให้คณะกรรมการรายใดดำรงตำแหน่งตลอดไปจนอาจเกิดเป็นการสร้างอิทธิพลในการกำกับดูแลการแข่งขันได้ ดังนั้นการกำหนดวาระของคณะกรรมการนั้น โดยมีวาระละ 4 ปีและสามารถได้รับเลือกให้มาดำรงตำแหน่งใหม่ได้นั้น ถือเป็นการกำหนดวาระที่เหมาะสมแล้ว แต่ในประเด็นปัญหาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ทำให้คณะกรรมการชุดแรก จะต้องออกจากตำแหน่งไปมากถึง 3 คน ภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี และหากไม่ได้รับการเลือกตั้งกลับเข้ามาใหม่ ก็อาจส่งผลร้ายทำให้งานที่กรรมการรายดังกล่าวได้ริเริ่มไว้ ต้องส่งต่อให้กับกรรมการรายใหม่ที่ได้รับคัดเลือกมาสานต่อนั้น จะเป็นความท้าทายที่กำหนดไว้ชัดในกฎหมาย ซึ่งจะไม่สามารถแก้ไขได้หากไม่มีการแก้ไขกฎหมาย อีกทั้งในระยะเวลาที่มีการทำวิจัยฉบับนี้ก็ครบกำหนดเวลา 2 ปีตามที่กฎหมายกำหนด และได้มีการสรรหากรรมการใหม่จำนวน 3 ท่าน เข้ามาแทนที่กรรมการที่จับฉลากออกไป โดยเป็นกรรมการแข่งขันทางการค้ารายใหม่จำนวน 2 ท่าน คือ

1. ท่านปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล อธิบดีรองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ

2. นายรักษเกชา แฉ่ฉ่าย อธิบดีเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

3. กรรมการรายเดิมที่ได้รับการสรรหาเข้ามาใหม่ คือ ท่านกฤษฎา เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้วิจัยเห็นว่าความท้าทายดังกล่าวจะเป็นความท้าทายที่เกิดเฉพาะกับกรณีคณะกรรมการชุดแรกเท่านั้น แต่ในคณะกรรมการชุดอื่น ๆ จะไม่ประสบปัญหาดังกล่าวเพราะวาระการดำรงตำแหน่งจะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตามปกติ ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมแล้ว

ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขความท้าทายดังกล่าว คือ การนำระบบการบริหารจัดการที่ดีมาใช้กับการทำงานในคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าและสำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า โดยให้มีการถ่ายทอดความรู้ เก็บข้อมูลและบริหารจัดการข้อมูล ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่ดี ตามหลักการ Knowledge Management ที่กำหนดไว้ในองค์กระระหว่างประเทศ ซึ่งหากสามารถปฏิบัติตามได้จะทำให้องค์ความรู้ที่กรรมการแข่งขันทางการค้าแต่ละท่านมีอยู่ สามารถ

⁹⁶ William Kovacic and Marc Wineman “The Federal Trade Commission as an Independent Agency: Autonomy, Legitimacy and Effectiveness”, Iowa Law Review, Vol 100 p.2085.

ถ่ายทอด ส่งต่อและเป็นประโยชน์ให้กับกรรมการแข่งขันทางการค้ารายอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานด้านการแข่งขันทางการค้าโดยเฉพาะ รวมถึงเจ้าหน้าที่ในองค์กรและระบบการสร้างและจัดเก็บองค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่การทำงานขององค์กรแข่งขันทางการค้าต่อไปได้แม้ว่าตัวกรรมการแข่งขันทางการค้ารายใดจะหมดวาระไปแล้วก็ตาม ซึ่งหากสามารถปฏิบัติตามได้จะก่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงานต่าง ๆ ตามกฎหมายและกฎระเบียบภายใน ซึ่งสอดคล้องกับหลักความต่อเนื่อง (Continuity) ทั้งในด้านของการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมไปถึงความต่อเนื่องในการบริหารจัดการและการดำเนินงาน⁹⁷

5.1.2 ความท้าทายที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงานและการบังคับใช้กฎหมาย

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาและความท้าทายที่มีจากการที่พนักงานส่วนใหญ่ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นพนักงานที่รับเข้ามาใหม่ ซึ่งไม่เคยมีความรู้และประสบการณ์การทำงานในด้านการแข่งขันทางการค้ามาก่อน และจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้านอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า คือ ความพยายามในการจัดการอบรม สัมมนาเพื่อถ่ายทอดความรู้ เพิ่มความเชี่ยวชาญให้กับพนักงานในสำนัก และส่วนงานต่าง ๆ โดยเชิญวิทยากรทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ที่มีความรู้จาก ความสามารถมาให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือทางเทคนิค รวมไปถึงการส่งเจ้าหน้าที่ไปแลกเปลี่ยนและเรียนรู้จากองค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังมีการประกาศรับสมัครงานในตำแหน่งที่ขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อความต้องการของสำนักงาน และยังมีการมอบหมายให้กรรมการการแข่งขันทางการค้าไปช่วยกำกับดูแลการทำงานในแต่ละส่วนงานอีกด้วย

จากมาตรการและแนวทางในการแก้ไขความท้าทายของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ถือว่าเป็นมาตรการและแนวทางที่สอดคล้องกับวิธีการในการแก้ปัญหาขององค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา

ประเด็นที่แตกต่าง คือ ในต่างประเทศมีการให้ทุนการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อไปศึกษาต่อในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญด้วย เช่น ใน CCCS ของสิงคโปร์ และการให้ทุนการศึกษาดังกล่าวยังถือเป็นวิธีการที่ดีอีกวิธีการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานขององค์กรแข่งขันทางการค้าอีกด้วย และในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังไม่มีเปิดรับนิสิต นักศึกษาเข้ามาฝึกงานกับสำนักงาน โดยยังรอการทำ MOU กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อยู่ใน

⁹⁷ International Competition Network, Agency Effectiveness, Competition Agency Practice Manual, March 2010, p.9

ปัจจุบัน ซึ่งการเปิดรับนิสิต นักศึกษาเข้าฝึกงานจะเป็นมาตรการที่ดีในการช่วยคัดเลือกนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานด้วยในอนาคต โดยในองค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ เช่น FTC CMA และ CCCS ต่างมีโปรแกรมเปิดรับนักศึกษาเข้าฝึกงานกับองค์กร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งการเพิ่มบุคลากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการแข่งขันทางการค้าในประเทศ และเป็นโอกาสให้องค์กรได้พิจารณาจ้างบุคคลเข้าทำงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย ควรพิจารณามาตรการทั้งสองในส่วนที่กล่าวไว้ด้วย

การปฏิบัติงานและการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายที่ใหม่มากในประเทศไทย และมีคนที่มีความรู้และความเข้าใจถึงกฎหมายดังกล่าวอย่างลึกซึ้งจำนวนไม่มากในประเทศไทยทั้งในระดับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พยายามจัดการเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจในกฎหมายการแข่งขันทางการค้าและประโยชน์ของกฎหมายต่อทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมายโดยตรง รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และประชาชนที่อาจได้รับผลร้ายจากการผูกขาดหรือการลด หรือจำกัดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ผ่านทางสื่อสารให้กับประชาชนรับรู้รับทราบในช่องทางต่าง ๆ ทั้งการจัดสัมมนา การเผยแพร่ความรู้ทางเว็บไซต์ในรูปแบบเอกสาร Infographic และคลิปวิดีโอต่าง ๆ

การทุ่มเททรัพยากรไปกับงานด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการแข่งขันทางการค้า (Competition Advocacy) ในช่วงแรกของการบังคับใช้กฎหมายเป็นแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ดีเลิศขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศต่างๆ เช่น Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) และ International Competition Network (ICN)

5.2 ความท้าทายที่เกิดขึ้นภายในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

สาเหตุหลักของความท้าทายที่เกิดขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า คือ การเป็นองค์กรที่จัดตั้งใหม่ ดังนั้นทำให้ต้องมีการวางระบบการดำเนินงาน โครงสร้างภาระงาน รวมถึงการบริหารจัดการใหม่ทั้งหมด และการทำงานในบางฝ่ายยังไม่มี การแต่งตั้งผู้อำนวยการ ให้มารับผิดชอบงานโดยตรง แต่ให้บุคลากรภายในดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการไปก่อน ซึ่งในบางฝ่ายมีบุคลากรภายในต้องดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการหลายฝ่ายในเวลาเดียวกันเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งการที่ไม่มีตำแหน่งผู้อำนวยการตัวจริง ก่อให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานภายในฝ่ายนั้น ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้มีการเปิดรับบุคลากรตำแหน่งดังกล่าว

แนวทางในการแก้ปัญหาและความท้าทายโดยการเปิดรับบุคลากรเป็นแนวทางที่ดี และสอดคล้องกับแนวทางขององค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามมาตรการสำคัญ คือ การมีหลักการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลที่ดี ซึ่งแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศและ

FTC ให้ความสำคัญ ว่าทรัพยากรบุคคล เปรียบเสมือนสินทรัพย์ที่มีค่าขององค์กรแข่งขันทางการค้า ดังนั้นควรมีการบริหารจัดการงบประมาณ การใช้ทรัพยากรให้มีความเหมาะสม ไม่ตัดงบประมาณใช้จ่ายของบุคลากรและมีมาตรการในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานไม่ให้อำนาจหน้าที่ในระดับรักษาการ ผู้อำนวยการต้องทำงานมากเกินไป จนอาจก่อให้เกิดปัญหาการขาดแรงจูงใจในการทำงานได้

5.2.1 ความท้าทายที่มีที่มาจากกฎหมาย กฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ

5.2.1.1 ระบบและการแบ่งส่วนงานภายในที่ยังไม่เป็นระบบชัดเจน

ในปัจจุบันมี 7 สายงาน 21 ฝ่าย ซึ่งการแบ่งฝ่ายจำนวนมากมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในสำนักงานในภาพกว้าง โดยยังไม่ได้มีการลงรายละเอียดที่ชัดเจนและแน่ชัดเพียงพอต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในภาระงานระหว่างฝ่าย ดังนั้นในปัจจุบันแนวทางการแก้ปัญหาความซ้ำซ้อนในภาระงานแต่ละฝ่ายเบื้องต้น คือ การที่แต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาตกลงกันเองระหว่างฝ่าย ซึ่งในปัจจุบันยังสามารถใช้แนวทางนี้ในการแก้ปัญหาได้ หรือการปรึกษากับเลขาธิการ ซึ่งถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน⁹⁸

องค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศจะมีกฎระเบียบภายในที่ชัดเจนในการกำหนดแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างฝ่ายงาน เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่างานดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ฝ่ายงานใด ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าควรมีการออกกฎระเบียบในการแบ่งงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพราะหากองค์กรการแข่งขันทางการค้าเติบโตและมีขนาดใหญ่ขึ้น อาจจะไม่สามารถใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยการให้แต่ละฝ่ายมาตกลงกันได้แล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาค่าความซ้ำซ้อนของภาระงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ในต่างประเทศ หากลักษณะงานจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญจากหลาย ๆ ด้าน เช่น ในการสืบสวน สอบสวนคดี จำเป็นต้องอาศัยนักเศรษฐศาสตร์และนักกฎหมายในการดำเนินงาน จะมีการสร้างทีมสอบสวนเฉพาะกิจเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่จะสามารถตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่าง ๆ ได้⁹⁹ หรือสามารถจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการใด ๆ ที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามอบหมายได้¹⁰⁰ ซึ่งการตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าวข้างต้น สามารถเชิญบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวมาช่วยงานสำนักงานได้

⁹⁸ มาตรา 30 ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

⁹⁹ มาตรา 21 ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

¹⁰⁰ มาตรา 20 ของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560

ซึ่งถือว่าเป็นข้อดีที่กฎหมายการแข่งขันทางการค้าได้เปิดช่องทางดังกล่าวไว้ เพราะในการสืบสวนสอบสวนคดีบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่บุคคลากรหรือเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานอาจยังไม่มีคุณสมบัติหรือประสบการณ์ดังกล่าว

5.2.1.2 การขาดกฎ ระเบียบภายในที่สำคัญที่ใช้ในการบริหารงานภายในของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

กฎ ระเบียบภายในสำหรับการบริหารจัดการสำนักงาน และการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ในบางส่วนยังไม่เพียงพอ โดยมีความจำเป็นต้องออกกฎ ระเบียบภายในเพิ่มเติมมาใหม่ และกฎ ระเบียบภายในที่ออกมาแล้วในบางครั้ง ไม่มีความยืดหยุ่น ทำให้การดำเนินงานยาก เพราะยังคงมีลักษณะที่คล้ายกับกฎ ระเบียบของราชการ เช่น ในเรื่องอัตราค่าตอบแทนวิทยากรที่ค่อนข้างต่ำ โดยใช้อัตราเดียวกับราชการ ซึ่งไม่ดึงดูดใจให้วิทยากรที่เชี่ยวชาญมาร่วมบรรยายให้กับสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า หรืออัตราการจัดงานของสำนักงานที่ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่มีความเคร่งครัด

องค์กรแข่งขันทางการค้าที่มีความเป็นอิสระในต่างประเทศ เช่น FTC CMA จะมีความสามารถในการออกกฎระเบียบภายในของตนเอง ให้เหมาะกับการทำงาน รวมถึงการแก้ไขกฎระเบียบภายในดังกล่าวด้วย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าถือว่าเป็นองค์กรอิสระเช่นกัน จึงควรพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบที่ไม่ต้องยึดติดกับระเบียบราชการเพื่อลดข้อจำกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎระเบียบดังกล่าว และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น

5.2.2 ความท้าทายที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงานและการบังคับใช้กฎหมาย

5.2.2.1 ความไม่แน่ชัดของยุทธศาสตร์ขององค์กรการแข่งขันทางการค้า

ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่วางไว้มี 5 ด้าน ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นยุทธศาสตร์ 6 ด้านในปัจจุบันและมีการเผยแพร่ยุทธศาสตร์ดังกล่าวในเว็บไซต์ทางการของสำนักงาน ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่สำคัญขององค์กร เพราะหากยุทธศาสตร์ขององค์กรแข่งขันทางการค้ายังไม่ชัดเจนเพียงพอก็จะเกิดปัญหาด้านการบริหารงาน องค์กรและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ได้ นอกจากนี้การเผยแพร่ยุทธศาสตร์ขององค์กรแข่งขันทางการค้าต่อสาธารณะชนเป็นการกระตุ้นให้ภาคีรับผิดชอบและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานได้เป็นอย่างดี

การกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายขององค์กรแข่งขันทางการค้าที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการสื่อสารยุทธศาสตร์องค์กรให้กับบุคคลากรภายในรับทราบเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ยุทธศาสตร์ให้สาธารณชนทราบ ถือเป็นหลักการสำคัญที่ ICN และ UNCTAD กำหนดให้องค์กรแข่งขันทางการค้าต้องพึงปฏิบัติ ซึ่ง FTC ซึ่งเป็นองค์กรแข่งขันทางการค้าที่มีประสบการณ์การทำงานมายาวนานร่วม 100 ปี ก็ได้ใช้แนวทางดังกล่าว และ

พบว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนจะช่วยให้สามารถจัดลำดับความสำคัญของงาน และสามารถบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมายขององค์กรได้

สรุปได้ว่าในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าได้มีการตั้งเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนมากกว่าในอดีตและมีการเผยแพร่ยุทธศาสตร์ดังกล่าวต่อสาธารณชน พร้อมกับวิสัยทัศน์และค่านิยมองค์กร ถือว่ามีการปฏิบัติตามหลักคุณนิติกระบวนการที่ดี (Due process) ที่องค์กรแข่งขันระหว่างประเทศได้วางหลักปฏิบัติที่ดีไว้ และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรแข่งขันทางการค้าชั้นนำ เช่น องค์กรแข่งขันทางการค้าในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสิงคโปร์

5.2.2.2 การขาดแคลนกำลังคน

ในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังขาดตำแหน่งสำคัญๆ คือ ผู้อำนวยการแต่ละฝ่ายอีกหลายตำแหน่ง รองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ และนิติกร โดยการขาดแคลนกำลังคน ทำให้เกิดปัญหาภาระงานที่ล้น ซึ่งพนักงานหลายคนต้องรับผิดชอบงานในปริมาณที่มากกว่าปกติ หรือต้องรับผิดชอบงานในหลายๆ ส่วนงาน ระหว่างรออัตราากำลังคนที่รับเข้าใหม่ ดังนั้นปัญหาดังกล่าวนำมาสู่ปัญหาการลาออกของพนักงานจำนวนหนึ่ง อีกทั้งยังไม่ได้มีประกาศผลการสรรหาผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ที่ได้มีการเปิดรับสมัครไปแล้วด้วย ทำให้ขาดบุคลากรที่เป็นผู้บริหารระดับกลางในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งจะต้องมีหน้าที่และภารกิจที่สำคัญในการประสานงานในองค์กรระหว่างผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้เปิดรับตำแหน่งใหม่ๆ ที่ขาดแคลนอีกในปัจจุบัน แต่มีข้อจำกัดคือการขออัตราพนักงานจากรัฐบาลยังไม่ได้ตามปริมาณความต้องการจริงในทางปฏิบัติ

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังคงขาดแคลนบุคลากรที่เข้ามาเป็นฟันเฟืองสำคัญในการดำเนินงานในสำนักงาน ซึ่งในประเด็นนี้สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าจะต้องเร่งรับบุคลากรเพิ่มเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณและภาระงาน มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดปัญหาการทำงานล้นมือของพนักงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพิ่มความเครียดในการทำงานแก่พนักงานที่มีอยู่ และอาจสร้างบรรยากาศที่ไม่ดีในการทำงานของสำนักงานได้

แนวทางและบทเรียนที่องค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศใช้ในการแก้ปัญหาเรื่องนี้ เช่น FTC ดำเนินเพื่อให้ได้รับงบประมาณจากสภา คือ การพยายามสร้างพันธมิตรจากภายนอก โดยทำให้สภาเห็นความสำคัญของงานด้านการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหากประเทศมีการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ซึ่งจะทำให้การขออนุมัติงบประมาณและกำลังคนทำได้ง่ายขึ้น ส่วนใน CCCS มีการตั้งคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลโดยเฉพาะภายในหน่วยงาน เพื่อรับผิดชอบการบริหารจัดการ และการพัฒนา

ทักษะ ความสามารถต่าง ๆ ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ใน รวมถึงการทำแผนการบริหารงานบุคคล การออกกระเปียบภายในเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยของพนักงาน

นอกจากนี้องค์กรแข่งขันทางการค้าไม่ว่าจะเป็น FTC, CMA และ CCCS ล้วนแล้วแต่มีการจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritization) เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพราะแม้จะเป็นองค์กรแข่งขันทางการค้าขนาดใหญ่ที่มีปริมาณพนักงานและงบประมาณสูง ก็ไม่สามารถดำเนินงานทุกอย่างได้ทั้งหมดอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ในบางครั้งอาจต้องมีการเลือกในการดำเนินงานบางอย่างก่อนงานบางเรื่อง แต่องค์กรแข่งขันทางการค้า เช่น FTC และ CMA ล้วนแล้วแต่ออกหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและโปร่งใสเผยแพร่ต่อสาธารณชนว่าจะใช้หลักเกณฑ์และหลักการใดในการพิจารณาในการจัดลำดับความสำคัญของงานก่อนและหลัง อย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นบทเรียนที่น่าสนใจซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าควรปฏิบัติตาม

5.2.2.3 การทยอยลาออกของพนักงานในสำนักงาน

พนักงานลาออก เนื่องจากงานหนัก แม้เงินเดือนจะสูงกว่าระบบราชการทั่วไป และเนื่องจากรู้สึกไม่เห็น Career Pathway ที่ชัดเจน เนื่องด้วยโครงสร้างองค์กรการแข่งขันทางการค้าที่วางโครงสร้างไว้เป็นแบบระนาบ ทำให้พนักงานประสบปัญหาความยากลำบากในการเติบโตในสายงาน

การแก้ปัญหาการลาออกของพนักงานของแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศและแนวทางของต่างประเทศ คือ การหาสาเหตุการลาออก และหาแนวทางแก้ไข หากสาเหตุการลาออก มาจากเงินเดือนที่ต่ำเมื่อเทียบกับค่าตอบแทนของเอกชน องค์กรแข่งขันทางการค้าต้องพยายามหาแรงจูงใจในการทำงานรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือน เพื่อดึงดูดและรักษาบุคลากรที่เชี่ยวชาญขององค์กรแข่งขันทางการค้าเอาไว้ แต่ถ้าหากสาเหตุการลาออกมาจากภาระงานที่หนักเกินไป จะต้องสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีขึ้นและการรับพนักงานเข้ามาเพิ่มทั้งพนักงานประจำหรือชั่วคราว เช่น การรับพนักงานชั่วคราวหรือลูกจ้างเข้ามาช่วยงานก่อน หรือการรับนิสิต นักศึกษาเข้ามาฝึกงานเพื่อช่วยเหลืองานบางประเภทได้

5.2.2.4 การขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงานเฉพาะด้าน

เนื่องจากในประเทศไทยมีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านการแข่งขันทางการค้าอยู่จำนวนไม่มากนัก ดังนั้น พนักงานส่วนใหญ่ที่เป็นพนักงานที่รับเข้ามาใหม่ นอกเหนือจากการโอนย้ายมาจากกระทรวงพาณิชย์เป็นพนักงานที่ไม่มีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามาก่อนเลย ซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและเรียนรู้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการแก้ไขที่องค์กรระหว่างประเทศแนะนำและแนวทางที่องค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศใช้ในแก้ปัญหาไม่ว่าจะเป็น FTC, DOJ, CMA, CCCS คือ การจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเชี่ยวชาญให้กับบุคลากรในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่สิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังไม่มีเช่นเดียวกับองค์กรการแข่งขันทางการค้าในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร คือ ช่องทางในการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรจากสายงานอื่น ๆ (Revolving Door) เช่น บุคลากรจากบริษัทเอกชน ที่ปรึกษากฎหมาย สายงานวิชาการ อาจารย์เข้ามาทำงานในระยะเวลาที่กำหนดกับองค์กรแข่งขันทางการค้าเพื่อเรียนรู้และเก็บเกี่ยวประสบการณ์ และบุคลากรในองค์กรแข่งขันทางการค้าก็สามารถออกไปทำงานกับบริษัทเอกชน สายงานวิชาการได้เช่นกัน

5.2.2.5 งบประมาณ

ในส่วนของการของงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐ ยังถือว่าเป็นรายได้หลักของสำนักงาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสำนักงานไม่ได้ประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจากรัฐเป็นงบจัดตั้งยังไม่หมด แต่ในกรณีการของบประมาณใหม่ ในการของงบประมาณในบางฝ่ายอาจจะมีบางเรื่องที่ไม่ได้งบประมาณ ไม่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณบ้าง เช่น งบประมาณของฝ่ายเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทำเรื่องของงบประมาณไป มีบางส่วนไม่ได้รับการอนุมัติ เช่น สำนักงบประมาณตั้งห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

แนวทางที่ FTC ทำเพื่อให้ได้รับงบประมาณจากสภา คือ การพยายามสร้างพันธมิตรจากภายนอก โดยทำให้สภาเห็นความสำคัญของงานด้านการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหากประเทศมีการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ซึ่งจะทำให้การขออนุมัติงบประมาณและกำลังคนทำได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ภายในสำนักงานควรมีการคำนวณและจัดทำระบบบัญชีเพื่อเผยแพร่ให้เห็นรายได้และรายจ่าย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการใช้งบประมาณพร้อมสามารถนำไปเป็นหลักฐานในการของงบประมาณในรอบปีงบประมาณหน้าได้อีกด้วย

5.2.2.6 การขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในการสรุปและเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าต่อสาธารณชน

การสรุปและเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจำเป็นต้องมีการสรุปและคัดแยกข้อมูลที่เปิดเผยไม่ได้ เพราะเป็นข้อมูลความลับทางธุรกิจหรือข้อมูลที่มีความอ่อนไหวง่าย ออกจากคำวินิจฉัยและสรุปออกมาให้เข้าใจได้ง่ายและทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งในปัจจุบันยังขาดแคลนบุคลากรเจ้าหน้าที่ในการทำหน้าที่ดังกล่าว ส่งผลให้ยังมีคำวินิจฉัยอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่สามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ และคำวินิจฉัยบางเรื่องมีการพิจารณา

ไปนานแล้วแต่เพิ่งมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งในประเด็นนี้มีผลเสียต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแข่งขันทางการค้าและการเสริมสร้างความตระหนักรู้ของผู้ประกอบธุรกิจ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชน เพราะข้อมูลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่มีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความตระหนักรู้ในกฎหมายการแข่งขันทางการค้าและเสริมสร้างวัฒนธรรมการแข่งขันทางการค้าที่ดีได้ เพราะผู้ประกอบการจะสามารถเข้าใจแนวทางในการตีความและพฤติกรรมผู้ประกอบการประกอบธุรกิจใดที่ถือว่าผิดกฎหมาย หรือไม่เข้าข่ายผิดกฎหมายได้ง่ายขึ้น

ICN OECD และ UNCTAD เน้นย้ำให้นำมาแก้ปัญหา คือ การนำระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลมาใช้ (Human Resource Management) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรภายในหน่วยงาน ซึ่งในสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังไม่ได้มีการนำระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลมาใช้อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากนัก เพราะยังจากการศึกษาพบว่าการทำงานของหลายๆฝ่ายยังประสบปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลอยู่ในปัจจุบัน ที่แต่ละฝ่ายงานล้นมือ หรือเจ้าหน้าที่บางคนต้องรับภาระหน้าที่และงานที่มอบหมายสูงกว่าภาระงานตามสัญญาจ้าง

ตารางที่ 5.1 ตารางวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางและประสบการณ์ในการแก้ปัญหาขององค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศและประเทศไทย

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
ยุทธศาสตร์ขององค์กรแข่งขันทางการค้า	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจน และมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจน และมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจนและพบในการแถลงการณ์ของประธานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจน เผยแพร่ทางเว็บไซต์ และพบในการแถลงการณ์ของประธานคณะกรรมการแข่งขัน	องค์กรแข่งขันทางการค้าควรมีการตั้งยุทธศาสตร์ขององค์กรที่ชัดเจน และมีการทำแผนงานเพื่อให้เป้าหมายตามยุทธศาสตร์สำเร็จได้ โดยยุทธศาสตร์อาจ

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
อำนาจหน้าที่	DOJ FTC มีความ รับผิดชอบทั้ง ในด้านการ แข่งขันทาง การค้าและ ด้านการ คุ้มครอง ผู้บริโภค	CMA มีความ รับผิดชอบ ทั้งในด้าน การแข่งขัน ทางการค้า และด้าน การคุ้มครอง ผู้บริโภค	CCCS มีความ รับผิดชอบทั้ง ในด้านการ แข่งขันทาง การค้าและ ด้านการ คุ้มครอง ผู้บริโภค	<p>ทางการค้า หรือ คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า</p> <p>คณะกรรมการ แข่งขัน ทางการค้ามี ความ รับผิดชอบใน ด้านการ แข่งขันทาง การค้าเพียง อย่างเดียว โดยเรื่องการ คุ้มครอง ผู้บริโภคเป็น อำนาจของ คณะกรรมการ คุ้มครอง ผู้บริโภค</p>	<p>มีการ เปลี่ยนแปลงไป ตามระยะเวลา และความ เหมาะสมต่อ สถานการณ์ต่างๆ</p> <p>No one size fits all ในเรื่องนี้ เพราะแต่ละ รูปแบบของ องค์กรมีจุดอ่อน และจุดแข็งที่ แตกต่างกัน</p> <p>ออกไปโดย องค์กรแข่งขัน ทางการค้าจะ รับผิดชอบด้าน แข่งขันทางการ ค้าอย่างเดียว หรือต้อง รับผิดชอบงาน ด้านการคุ้มครอง ผู้บริโภคด้วยก็ ได้ แต่ต้องให้ มั่นใจว่างานทั้ง สองด้านจะต้อง ดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
การจัดลำดับ ความสำคัญของ งาน (Prioritization)	มีการ จัดลำดับ ความสำคัญ ของงาน	มีการจัดลำดับ ความสำคัญของ งานในภาวะ ปกติ และมีการ จัดลำดับ ความสำคัญของ งานในช่วงการ แพร่ระบาดของ เชื้อไวรัส Covid-19 CMA มีการ จัดลำดับ ความสำคัญของ งานโดย มุ่งเน้นการ บังคับใช้ กฎหมายกับ พฤติกรรมลด การแข่งขันที่ ส่งผลกระทบต่อ ผู้บริโภคเป็นหลัก	มีการ จัดลำดับ ความสำคัญ ของงาน	มีการจัดลำดับ ความสำคัญ ของงาน โดย พิจารณาจาก นโยบายของ คณะกรรมการ แต่ยังไม่ได้ ประกาศ ออกมาชัดเจน ต่อ สาธารณชนใน รูปแบบการ จัดลำดับ ความสำคัญ ของงานเช่น ในองค์กร แข่งขัน ทางการค้าใน ต่างประเทศ	แนะนำให้ องค์กรแข่งขัน ทางการค้าที่มี ทรัพยากรจำกัด มีการจัดลำดับ ความสำคัญ ของงาน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
		เช่น การขึ้นราคาสินค้าอย่างไม่เป็นธรรมของผู้มีอำนาจเหนือตลาดหรือการฮั้วกันเพื่อขึ้นราคาสินค้าในภาวะวิกฤต			
การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล	มีความพยายามในการบริหารทรัพยากรบุคคล ดึงให้คนเก่งๆมาร่วมงานและยังคงทำงานในองค์กร แข่งขันทางการค้า	มีความพยายามในการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีการระบุจำนวนพนักงานประจำ พนักงานชั่วคราว พนักงานฝึกงานไว้	มีความพยายามในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีการพัฒนา ศักยภาพและทักษะในด้านต่างๆ พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต	มีความพยายามในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ยังไม่เพียงพอในบางฝ่าย โดยมีการทยอยเปิดรับบุคคลากรด้านต่างๆที่มีความจำเป็นต่อการทำงานให้ครบ	มีคำแนะนำให้องค์กรแข่งขันทางการค้าต้องบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสม เพราะถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าขององค์กร สำหรับการขับเคลื่อนงานด้านการแข่งขันทางการค้า
		ทุกปีพร้อมการประเมินการทำงานว่าสอดคล้องกับจำนวน		ตามอัตราที่ตั้งไว้ แต่ยังพบว่างานของหลายๆ ฝ่ายยังไม่	

		บุคลากร หรือไม่ใน Annual Report		สอดคล้องกับ จำนวน พนักงานที่มี จำกัด	
การประเมินผล การดำเนินงาน	การประเมินผล การดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็น ที่ต้องปฏิบัติ	CMA มีการ ประเมินผล การทำงาน การ ประเมินผล สำเร็จของ การทำงาน รายงานผล การ ดำเนินงาน ของ เจ้าหน้าที่ ว่าได้ ดำเนินงาน บรรลุ เป้าหมาย หน่วยงาน หรือไม่ อย่างไร โดยมีการ ระบุข้อมูล ใน Annual Report	CCCS มีการ รวบรวมผล การทำงานใน รอบปีของงาน ด้านต่างๆไว้ใน Annual Report	ยังไม่มี ความ ชัดเจนในเรื่อง การประเมินผล การดำเนินงาน ขององค์กรใน ภาพรวมว่า เป็นไปตาม ยุทธศาสตร์ หรือไม่ แต่มีการ เผยแพร่ผล การดำเนินงาน ประจำปี 2562 ออกมาต่อ สาธารณชน แล้วแต่ยังไม่มี ผลการ ดำเนินงาน ปี 2563 ออกมาเผยแพร่ การประเมินผล งานเป็นไปใน ลักษณะการ	การประเมินผล การดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็นที่ ต้องปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่า การดำเนินงาน สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์และ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ขององค์กร แข่งขันทางการ ค้าหรือไม่

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
				ประเมินผล งานของ พนักงาน รายบุคคลโดย ผู้บังคับบัญชา โดยไม่ได้มีการ เผยแพร่ต่อ สาธารณชน	
การบริหาร จัดการ ภายใต้ สถานการณ์ ภาวะการ แพร่ระบาดของ เชื้อ ไวรัสโควิด- 19	FTC และ DOJยังคง ดำเนินการ บังคับใช้ กฎหมายการ แข่งขันทาง การค้าต่อไป โดยพนักงาน ในองค์กร แข่งขัน ทางการค้ามี การทำงาน จากที่บ้าน และกิจกรรม ต่าง ๆ จะจัด ขึ้นทาง ออนไลน์เป็น หลัก (Webcast) โดยใน DOJ	CMA ยังคง ดำเนินการ บังคับใช้ กฎหมาย การแข่งขัน ทางการค้า ต่อไป CMA มีการ จัดลำดับ ความสำคัญ ของงาน ใหม่ในช่วง แพร่ระบาด ของเชื้อ ไวรัส Covid-19 และCMA มีการออก แนวทางว่า การร่วมมือ	CCCS ยังคง ดำเนินการบังคับใช้ กฎหมายการแข่งขัน ทางการค้าต่อไป และมีการออก แนวทางว่าการ ร่วมมือระหว่างผู้ ประกอบธุรกิจแบบใด ที่ไม่ผิดกฎหมาย ในช่วงภาวะวิกฤต เพื่อให้การจัด จำหน่ายสินค้าหรือ บริการยังคงดำเนินอยู่ ได้อย่าง	คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า และสำนักงาน คณะกรรมการ การแข่งขัน ทางการค้า ยังคง ดำเนินการ บังคับใช้ กฎหมายอยู่ แต่ไม่พบการ ออกแนว ทางการไม่ บังคับใช้ กฎหมายใน ภาวะการแพร่ ระบาดของ เชื้อไวรัส Covid-19	OECD ได้วาง แนวทางให้กับ องค์กรแข่งขัน ทางการค้าทั่ว โลกในการ รับมือกับการ ดำเนินการ ภายใต้ ภาวะการแพร่ ระบาดของเชื้อ ไวรัส Covid- 19 ว่าแม้จะอยู่ ในช่วงวิกฤต ของการแพร่ ระบาดของเชื้อ ไวรัส Covid- 19 แต่ก็ยังคง ต้องมีการบังคับ ใช้กฎหมายการ แข่งขันทาง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
<p>การทำงานในที่ทำงานจะต้องมีการขออนุญาตและทำได้เฉพาะกรณีการบังคับใช้กฎหมายเท่าที่จำเป็นต่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น โดยให้มีการเว้นระยะห่างและพยายามจัดกิจกรรมทาง VDO Conference เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและเร่งกระบวนการพิจารณาแบบเร่งด่วนให้แล้วเสร็จใน 7 วันทำการ</p>	<p>ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจแบบใดที่ไม่ผิดกฎหมายในช่วงภาวะวิกฤตและพฤติกรรมใดที่ผิดกฎหมายแข่งขันทางการค้าโดยเฉพาะการขึ้นราคาให้สูงขึ้นโดยไม่เป็นไปตามราคาตลาด</p>	<p>ทั่วถึงในภาวะวิกฤตเมื่อเทียบกับในสถานการณ์ปกติแล้วการร่วมมือดังกล่าวจะต้องมีการประเมินผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจด้วย (net economic benefits) โดยแนวทางดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2020 – 31 กรกฎาคม ค.ศ. 2021</p>	<p>เหมือนประเทศอื่นๆ</p>	<p>การค้าและการเผยแพร่และส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าต่อไปเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดสามารถดำเนินต่อไปได้และช่วยส่งเสริมการฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 อีกด้วย ไม่ควรเลื่อนหรือผ่อนคลายการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า ในส่วนการบังคับใช้กฎหมาย หากมีการใช้ข้อยกเว้นของกฎหมายเพื่อให้</p>	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
	<p>และมีการแจ้งว่าการร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจแบบใดที่ไม่ผิดกฎหมายในช่วงภาวะวิกฤต โดยอ้างอิงแนวทางที่มีอยู่เดิม</p>				<p>บรรลุปเป้าหมายนโยบายของรัฐควรมีการใช้เฉพาะในกรณีที่เป็นเท่านั้น และหากมีมาตรการทางเลือกอื่นๆที่สามารถบรรลุเป้าหมายนโยบายของรัฐดังกล่าวได้โดยไม่ต้องส่งผลกระทบต่อเป็นการกีดกัน จำกัดการแข่งขัน องค์กรแข่งขันทางการค้า ก็ควรสนับสนุนให้รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่มีอำนาจตัดสินใจใช้มาตรการทางเลือกเช่นว่าก่อน ในส่วนการดำเนินงาน องค์กรแข่งขัน</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	สหราชอาณาจักร	สิงคโปร์	ประเทศไทย	International Best Practices
					ทางการค้าควรพยายามทำให้กระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นและรวดเร็วยิ่งขึ้นในที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาการแข่งขันในภาวะวิกฤต แต่ต้องยังคงไว้ซึ่งหลักการ Due Process ด้วย

ผลจากการวิเคราะห์ในบทนี้จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเนื้อหาจะปรากฏในบทต่อไป

5.2.3 ความท้าทายในการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19

แม้จะมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 อย่างรุนแรงในหลายประเทศ รวมไปถึงในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการระบาดระลอกที่ 3 แต่จากการทบทวนวรรณกรรมของ OECD ในบทที่ 4 พบว่า OECD ได้แนะนำให้องค์กรแข่งขันทางการค้าทั่วโลกยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าต่อไปเพื่อยังคงให้ระบบตลาดยังคงดำเนินต่อไปได้แม้ในภาวะวิกฤต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติขององค์กรแข่งขันทางการค้าใน

สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ที่แม้จะมีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 จำนวนมาก และต้องมีการ ล็อคดาวน์หลายครั้ง แต่องค์กรแข่งขันทางการค้าก็ไม่ได้หยุดการบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติ หน้าที่แต่อย่างใด ส่วน CCCS ก็ยังคงดำเนินการบังคับใช้กฎหมายเช่นกัน โดยองค์กรแข่งขันทางการค้าเหล่านี้ใช้มาตรการทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การทำงานจากที่บ้าน (Work from home) การส่งเอกสารและข้อมูลกันทางออนไลน์ การประชุมออนไลน์ เพื่อหลีกเลี่ยง การเผชิญหน้าและการรวมกลุ่ม ดังนั้นการดำเนินการและการบริหารจัดการจะทำทางออนไลน์เป็น หลัก ส่วนการเข้ามาทำงานในสำนักงานจะต้องเป็นกรณีพิเศษโดยเฉพาะที่มาจากความจำเป็นเร่งด่วน เท่านั้น และจะต้องมีระบบการขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อน ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางการบริหารจัดการ ให้การปฏิบัติหน้าที่สามารถดำเนินไปได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ดี

ในส่วนของกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการขององค์กรแข่งขันทางการค้า OECD แนะนำว่าองค์กรแข่งขันทางการค้าควรพยายามทำให้กระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นและรวดเร็วยิ่งขึ้น ในที่นี้เกี่ยวข้องกับประเด็นการพิจารณาการแข่งขันในภาวะวิกฤต แต่ ต้องยังคงไว้ซึ่งหลักการ Due Process ด้วย ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า FTC และ DOJ เป็น องค์กรแข่งขันทางการค้าที่มีความโดดเด่นในเรื่องนี้โดยได้ออกแถลงการณ์ร่วมกันว่าการใช้บริการการ ให้คำปรึกษาของ DOJ ในเรื่อง The Antitrust Division's Business Review Process และการใช้ บริการของ FTC ที่เรียกว่า The Federal Trade Commission's Advisory Opinion Process ซึ่ง เป็นกระบวนการในการให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการโดยปกติจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ หลายเดือนหลังจากที่องค์กรแข่งขันทางการค้าได้รับข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 องค์กรแข่งขันทางการค้าทั้งสององค์กรตระหนักถึงความ จำเป็นเร่งด่วนในการให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการทางธุรกิจภาวะวิกฤต ได้ทัน่วงที ดังนั้นทั้งสององค์กรแข่งขันทางการค้าจึงออกแถลงการณ์ร่วมกันเพื่อประกาศว่าการ พิจารณาคำร้องขอในการปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและความปลอดภัยของประชาชนให้แล้ว เสร็จภายใน 7 วันทำการหลังจากที่องค์กรแข่งขันทางการค้าได้รับข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน¹⁰¹ ซึ่งถือว่าเป็น การให้ความช่วยเหลือที่สำคัญในฐานะองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันที่ตระหนักถึงปัญหาและสภาพ การประกอบธุรกิจอย่างแท้จริง ในส่วนขององค์กรแข่งขันทางการค้าในสหราชอาณาจักร หรือ CMA และ CCCS ของสิงคโปร์จะมีการเปิดช่องทางให้การให้คำปรึกษาทางออนไลน์ และการรับเรื่องร้องเรียน ทางออนไลน์

เมื่อพิจารณาถึงการทำงานในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของ องค์กรแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยนั้น พบว่าการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ

¹⁰¹ https://www.ftc.gov/system/files/documents/public_statements/1569593/statement_on_coronavirus_ftc-doj-3-24-20.pdf

การแข่งขันทางการค้ามีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติขององค์ระหว่างประเทศและองค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ คือ ไม่ได้หยุดการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด ยังคงมีการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและจังหวัดและมีการผสมผสานการทำงานจากที่บ้าน (Work from home) และการเข้ามาทำงานที่จำเป็นในสำนักงาน แต่ว่าสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ายังไม่ได้มีมาตรการในการเร่งการพิจารณาให้รวดเร็วเป็นพิเศษเพื่อตอบรับกับความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจในช่วงเวลาวิกฤตเช่นที่มีใน FTC ว่าจะต้องดำเนินการพิจารณาเรื่องที่ปรึกษาให้แล้วเสร็จภายใน 7 วันทำการนับแต่ได้ข้อมูลที่เป็นครบถ้วน

ในส่วนการร้องเรียนหรือการปรึกษาทางออนไลน์หรือการประชุมทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีช่องทางดำเนินการในเรื่องนี้อยู่แล้ว และได้ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและคู่กรณีมากยิ่งขึ้น¹⁰²

นอกจากนี้องค์กรแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยยังไม่ได้มีการออกประกาศอย่างเป็นทางการเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนในพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนหรือผิดกฎหมายแข่งขันทางการค้า หรือการออกแนวทางการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าโดยเฉพาะเจาะจงในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เช่นเดียวกับที่องค์กรแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศที่ได้ออกประกาศ

¹⁰² ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง มาตรการและแนวทางการดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันวิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 : COVID 2019) ลงวันที่ 17 เมษายน 2563